

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

X. Ecclesia Hispanica utebatur collectione Martini Bracarenensis. Canon autem XIII. jubet ut causæ Episcoporum definiantur in synodis provincialibus; si verò divisa fuerint judicam vota, tum vocandam ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

V. Secundi verò casus exemplum subministrat epistola XLV II. libri secundi. Episcopus urbis Epidauriæ, quæ nunc Ragusa dicitur, absque synodi congregatione depositus fuerat ab Episcopo Salonitano Metropolitano provinciæ Dalmatiæ. Appellatus Gregorius decernit ut Metropolitanus synodum provinciæ congreget ad iudicandam accusationem secundum canones coram Antonio Subdiacono, cui Papa delegat executionem, ut ejus cura cuncta decernantur juxta leges & canones. In provincia quoque Corinthiaca, sive Achaia, iudicari iussit appellationem Anastasij Episcopi dejecti, misso in eam rem Secundino Episcopo, qui sententiam depositionis confirmavit.

Lib. 4. ep. 50.

VI. At licet Gregorius ad se traxisset supremum arbitrium iudicandi appellationes in urbe Roma, aut eas remittendi ad provincias, cum Africanis tamen aliter se gessit quàm cum reliquis provinciis. Constat enim eum morem gessisse Episcopis Ecclesiarum Numidiæ & Carthagini, qui eum oraverant ut privilegia & consuetudines illarum Ecclesiarum illas præstaret in quarum possessione erant jam à temporibus beati Petri. Quod eis concessit Pontifex, modò ne illæ fidei contrariæ essent. *Petitis enim, inquit Gregorius ad Episcopos Numidiæ scribens, per Hilarium Chartularium nostrum à beata memoria prædecessore nostro ut omnes vobis retro temporum consuetudines servarentur quas à beati Petri Apostolorum principis ordinationum initiis hæcenus vetustas longa servavit. Et nos quidem juxta seriem relationis vestre consuetudinem, qua tamen contra fidem catholicam nihil usurpare dignoscitur, immotam permancere concedimus, sive de Primatibus constituendis, sive de ceteris capitulis.* Et ad Dominicum Episcopum Carthaginensem: *De privilegiis verò ecclesiasticis quod vestra fraternitas scribit, hoc postposita dubitatione teneat, quia sicut nostra defendimus, ita singulis quibusque Ecclesiis sua jura servamus.*

Vide lib. 3. c. 9. §. 2.

Lib. 1. ep. 75.

Vide Baluzij Notas ad Agobardum pag. 44. & 140.

VII. Africanorum autem postulata huc inter alia tendebant ut causæ eorum defini- rentur secundum antiquos canones Africanos & Sardicenses. Hi enim jam recepti erant ab Afris, ut constat ex collectione Ferrandi, quæ sexaginta ante Gregorium annis confecta fuerat. Privilegij autem vicem tum subibant, ob Novellam Iustiniani, quæ altius evehebat dignitatem Patriarcharum, atque adeo Romani Pontificis in Occidente. Ita porrò se cum Afris gessit Gregorius ut nullam eorum causam in urbe Roma iudicaret. Contrà, Columbum Episcopum Numidam delegavit, qui curaret ut singula gererentur secundum canones in synodo

provinciæ, etiam quoad causam Maximiani Episcopi, quem degradari posse ait, si nocens fuerit, *adunato Episcoporum universali Concilio.* quod & ipsum statuit de Petro & Paulino Episcopis.

Lib. 1. ep. 11. lib. 1. ep. 12. lib. 2. ep. 11.

VIII. Id unum, ad conservandam auctoritatem suam, contendit Gregorius, ut Clementius Primas provinciæ Byzacenæ Romam veniret, responsurus de quodam crimine ei objecto. Quoniam verò ejus imperium detrectabat Clementius, Gregorius rescriptum à Principe impetravit. Sic enim testatur ipsemet in epistola LXIV. libri septimi: *In quodam crimine * Byzacenus Primas fuerat accusatus; & piissimus Imperator cum juxta statuta canonica per nos voluit iudicari.* Sed quoniam Theodorus magister militum, id est, Gubernator Africae, acceptis decem auri libris, executione hujus rescripti imperatorij superfederi iusserat, aliud dein impetravit Gregorius. Postea Primas ille Pontifici significat velle se subijci apostolicæ sedis; adeoque illum permulsi, ut tandem obtinuerit causam suam iudicari in Concilio provinciali, juxta præceptum Pontificis.

* lib. 2. ep. 11.

Greg. 1. 11.

IX. Sed dissimulare hoc loco non possum gravem hallucinationem Cardinalis Peronij aliorumque qui de controversiis religionis libros scripserunt. Confessionem enim illam Primatis Byzaceni, qui se Romanæ sedis subiectum fatetur, tribuunt Ioanni Episcopo Constantinopolitano, decepti videlicet affinitate nominis, quod in contextu epistolæ scriptum sit corruptè *Byzacenus.* quod ipsi corrigi volunt, ac reponi *Byzantinus;* cum tamen certum sit in usu nunquam fuisse ut Constantinopolitanus Episcopus diceretur Byzantinus. *Nam quod se dicit, inquit Gregorius, sedi apostolicæ subijci, si qua culpa in Episcopis invenitur, nescio quis ei Episcopus subiectus non sit. Cum verò culpa non exigat, omnes secundum rationem humanitatis æquales sunt.* Discrimen tamen magnum est inter utrumque. Nam secundum eorum opinionem Patriarcha CP. agnoscit subiectum se esse apostolicæ sedis quoad correctionem morum; cum Clementius Primas fuerat in Africa, quæ in patriarchatu Occidentis constituta erat. Et tamen ille obtinuit causam suam cum auctoritate Summi Pontificis iudicari in sua provincia, secundum Canones.

Greg. lib. 11. ep. 17. Primas Episcopi Concilii Byzantini.

X. Alium ordinem tenuit idem sanctus Pontifex quoad Hispaniam, ubi disciplina quiddam speciale invexerat in iudiciis Episcoporum. Ecclesiæ enim illius nationis utebantur canonibus à Martino Bracarensi collectis, itémque iis qui in synodis Hispanicis condebantur. Eam collectionem concinna-

vit Martinus circa annum DLXXI. rogantibus Episcopis provincie Gallacie: in qua canones Græcos in epitomen redactos edidit, quos accommodavit ad usum Hispania & ad canones Conciliorum Toletanorum. In canone autem XIII. causam Episcopi definiendam esse ait in synodo provinciali; si verò divisa fuerint iudicium vota, tum vocandam esse provinciam finitimam, juxta canonem Antiochenum.

XI. Secundum hanc institutionem Stephanus Episcopus, læsæ majestatis reus, judicatus fuerat & dejectus à synodo provincie finitimæ; Ianuarius verò Episcopus Malacitanus à collegis suis depositus fuerat. Uterque sedem apostolicam appellavit. Ob hoc itaque Gregorius Ioannem Defensorem, Romanæ Ecclesiæ ministrum, in Hispaniam misit cum summa potestate, ita ut ille solus definitivo decreto cognoscere posset de appellatione, & confirmare eorum depositionem, vel eos restituere, ac præterea aliquam poenitentiam imponere Episcopis qui Ianuarium dejecerant, si constaret ita eos malitiosè egisse. id quod Defensor executus est quoad Ianuarium. In communitario autem quo petitionibus Episcoporum Hispaniæ responderetur, inter alia observatur Episcopum Stephanum non debuisset judicari ab Episcopo alieni Concilij. Quod alludit ad canonem XIII. collectionis Martini Bracarenensis. Sed huic eorum desiderio opponitur Novella Iustiniani, quæ præcipit ut causæ civiles & criminales Episcoporum à suis Metropolitanis definiantur; & in casu appellationis, à Patriarcha. Si quis verò reponat, inquit Gregorius, Stephanum non habuisse neque Metropolitanum neque Patriarcham, huic dici poterit ejus causam fuisse dirimendam ab apostolica sede, quæ est caput omnium Ecclesiarum. Hæc sunt verba Gregorij: *Contra hæc si dictum fuerit quia nec Metropolitanum habuit nec Patriarcham, dicendum est quia à sede apostolica, quæ omnium Ecclesiarum caput est, causâ hæc audienda ac dirimenda fuerat; sicut & predictus Episcopus petiisse dinoscitur, qui Episcopos alieni Concilij iudices habuit omnino suspectos.*

XII. Suspicio tamen Episcopos Hispanos non admodum patienter tulisse iudicia isthæc Romana. Nam appellationis ad apostolicam sedem removendæ causa novam legem introduxerunt in gratiam Episcopi damnati, nimirum ut ei liceat secundam synodum impetrare ad obtinendam restitutionem suam. Colligitur id ex canone XXVIII. Concilij Toletani quarti habiti anno DCLXVI. cujus hæc sunt verba: *Episcopus, Presbyter, aut Diaconus, si à gradu suo injustè dejectus, in*

secunda synodo innocens reperitur, non potest esse quod fuerat, nisi gradus amissos recipiat coram altario de manu Episcopi.

XIII. Quoad Ecclesiam verò Gallicanam, eam Gregorius haud aliter tractavit quam Africanam. Iussit enim ut causæ Gallorum in Conciliis Gallicanis definiantur, ut statim ostendam.

XIV. Post Gregorij magni tempora, Paulus Archiepiscopus Cretæ, quæ patriarchatui Occidentis subiecta erat, ausus est prohibere ne ad Vitalianum Papam provocaretur. Deposuerat is Ioannem Episcopum Lappensem in ea insula: qui Romam appellans, occasione dedit synodo quæ anno DCLVIII. congregata est à Papa Vitaliano. Cùm recitata fuissent acta, revocata sententia est, tanquam contraria canonibus. Docet autem epistola Vitaliani ad Paulum, eum appellationi cedere noluisse. in quo sane nullo jure nitebatur. *Oportebat, inquit Vitalianus, tuam fraternitatem secundum canonum vigorem tempore quo se petiit ad nos venire, eum absolvere tuis literis, id est, ei dare missionem sive literas dimissorias, quem non solum noluisti canonicè absolvere ad principis Apostolorum limina, sed magis respondiisti ei, * incidenter, inquit, quia non competenter quæris. Que ergo sancti sanxerunt patres, indecencia sunt?*

* Puto legendum esse indecenter

XV. Appellationum usus obtinebat etiam in Anglia; ut colligitur ex Beda, qui in lib. v. hist. cap. xx. refert Vvifridum Eboracensem Archiepiscopum, cùm anno DCCV. à synodo depositus fuisset, Ioannem septimum appellasse, Romamque profectum esse, quò etiam accessere accusatores ejus, illic autem restitutum fuisse à Summo Pontifice. quæ restitutio demum peracta est in synodo Anglicana ea de causa congregata.

CAPVT XIX.

Synopsis.

I. Inquiritur quonam modo se Galli sub prima Regum dynastia gesserint circa depositiones Episcoporum. Canones Sardicenses tum recepti erant in Gallia. Synodus itaque provincia deponeret Episcopos. In casu appellationis, Papa causam retrahere jubebat in provincia. Probatur exemplo Conuulios Episcopi Reienfis. Depositio tamen peragebatur, tametsi appellatum fuisset.

II. Salonus Episcopus Ebredunensis, & Sagittarius Vappiucensis, damnati in Concilio Lugdunensi, licentiam appellandi sedem apostolicam petunt à Rege Guntramno, qui literas dimissionis illis concessit. Dein restituti sunt decreto Ioannis tertij.

III. Synodus à Rege convocata fuerat; & iudices ecclesiastici ab eo dati. quod Principibus licere proba-

X x iij